

Культурний фронт України
(оперативна інформація за інтернет-ресурсами)

13.03.2023

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Комітет не оголосив лауреатів Шевченківської премії: що відбувається навколо найважливішої мистецької нагороди. – Марія Кабацій](#)

[Нова номінація Шевченківської премії: у МКІП сподіваються на вчасне внесення змін](#)

[Скандал з Шевченківською премією: голова Комітету розповів, чому не оголосили переможців. – Марія Кабацій](#)

[У частині номінацій і без указу президента. Оголосили лауреатів Шевченківської премії 2023. – Марія Кабацій](#)

[Скандал з Шевченківською премією: з Комітету пішли голова та членкиня. – Марія Кабацій](#)

[Одного з лауреатів Шевченківської премії звинуватили у зв'язках з росією. – К.С.](#)

[В Україні почали обмежувати виїзд чоловікам-артистам. Культурні організації закликають до діалогу. – Валерій Лавровський](#)

[Учасникам гурту KAZKA відмовили у виїзді до Лондона після історії з виїздом коміка за кордон. – Поліна Харченко](#)

[TVORCHI заявили, що їх промо-виступи перед «Євробаченням» під питанням через нові правила виїзду. – Юлія Шрамко](#)

[Низка українських артистів закликала Мінкульт не забороняти представникам сфери культури виїздити за кордон. – Валерія Буняк](#)

[Мінкульт заявив про велику кількість звернень від артистів залишити можливість виїзду за кордон. – Юлія Шрамко](#)

[Мінкульт підтвердив, що надав дозвіл на тимчасовий виїзд режисеру Тарасу Голубкову. – Марина Баранівська](#)

[Для виїзду артистів за кордон треба оформлювати додаткові документи, – Мінкультури. – Таня Матяш](#)

[Ткаченко схвалює ідею називати росію московією, але потрібні консультації з експертами](#)

Ключове слово для Європи й України – воля: що пишуть про нашу країну іноземі ЗМІ. – Олеся Бойко

Створили петицію щодо звільнення Ткаченка з посади міністра культури

Унаслідок обстрілів Донеччини пошкоджені будинки, ліцей, мистецька школа і лікарня. – Ірина Гамалій

Вшанування пам'яті

На Тернопільщині відкрили пам'ятник Тарасу Шевченку у стилі індастріал. – Марина Конопльова

В Анкарі провели поетичні читання, виставки картин Кобзаря та його портретів, намальованих дітьми

У Празі українці вшанували пам'ять Тараса Шевченка

Українки в шести містах Кіпру прочитали «Заповіт» Шевченка грецькою мовою

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

Щоб знову не ганятися за мітками. «Фільтр» створив курс із медіаграмотності під час війни. – Анастасія Дем'янюк

«Уйди – или умри». Що казати росіянам, щоб виграти інформаційну війну. – Христина Головка

«Діалект бандерівців із Канади» та «ігри замість фізики»: як російська пропаганда розповідає про мову та освіту на окупованих територіях. – Павло Худіш

Дослідники спільноти Molfar віднесли Ілона Маска та Еміра Кустуріцу до російських пропагандистів. – Юлія Поліковська

У Польщі вказують на активність рухів «фальшивого пацифізму» і просування ними наративів росії

Медіа

У Маріуполі почало працювати українське радіо. – Марина Конопльова

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

На Черкащині виставили на продаж бронзового Леніна

Мовні питання

В Україні планують розробити офіційний правопис кримськотатарської мови, щоб захистити її та популяризувати

На Миколаївщині затвердили програму розвитку української мови

Благодійність. Меценатство

«Бумбокс» дав концерт у Нью-Йорку

До виходу фільму «Бачення метелика» оголошено збір на дрони для аеророзвідниць. – Катерина Сліпченко

На аукціоні у Франківську продадуть картину на відстріляній гільзі, щоб підтримати ЗСУ

Фестивалі

В Одесі пройде фестиваль сучасної культури «ПОРУЧ»

Театр

Жадан представив у Нью-Йорку джаз-мюзикл про Харків

Музика

Не розумію де подіти себе: слухаємо релізи цього тижня. – Яна Ільків

Візуальні мистецтва

Куди піти з 13 по 19 березня. – Настя Попович

Старовинний музей, «камасутра» і вітрина із повітряними кульками: у Ханенків відкрилась виставка сучасного мистецтва. – Ганна Щокань

Кіномистецтво. Кінопрокат

Кабмін продовжив повноваження Ради з кінематографії. Українська кіноакадемія категорично проти. – Ганна Щокань, Марія Кабацій

Уряд продовжив повноваження складу Ради з державної підтримки кінематографії: що з цим не так? – Борисович Дарія

У Лос-Анджелесі оголосили переможців 95-го «Оскара»

Вийшов другий офіційний трейлер української драми «Памфір». – Марина Конопльова

Фільм «Борщ. Секретний інгредієнт» із Клопотенком вийде на Netflix. – Олексій Морозов

Надія Парфан не хотіла знімати фільм про війну, але довелося. Інтерв'ю про два нові фільми й Takflix. – Ярослав Друзюк

Тоня Ноябрьова: «Для мене 1990-ті – це не ностальгія по жвачках, а доба тектонічних змін». – Алекс Малишенко

Як росіяни провалили свій бліцкриг. «Зупинити Голяфа» – фільм про переоцінку ворога і трішки про зраду. – Лена Чиченіна

Держкіно має права на 26,45% доходу від комерційного використання «Мавки». – Наталія Данькова

Декоративно-ужиткове мистецтво

На Миколаївщині створюють автентичну вишиванку з таврійським орнаментом

[На Закарпатті показали столицю лозоплетіння](#)

Література. Книговидання

[Українську книжку про переживання війни дітьми видали фінською](#)

Музейна справа

[«Це толока, де музейники самі рятують себе і українську спадщину»:](#)
[Ініціаторка Музейного кризового центру Ольга Гончар. – Тетяна Пушнова](#)

[Створили Музей фрагментів війни з артефактами, зібраними за понад рік повномасштабного вторгнення](#)

Охорона культурної спадщини

[Мечі скіфської культури: Україні передали історичні цінності, які намагались вивезти з рф до США. – Тоня Туманова](#)

Бібліотечна справа. Читання

[Оголосили загальноукраїнський збір книжок для бібліотек Херсонщини](#)

[У Токію відкрили «Українську книжкову полицку»](#)

Кадри

[ОНХМ очолила нова керівниця. – Настя Попович](#)

Релігія

[Аудиторська перевірка виявила 36 незаконних новобудов на території Лаври, – джерела. – Соня Кошкіна](#)

[Києво-Печерська лавра розірвала договір оренди із УПЦ МП. – Юлія Лаврук](#)

[Завтра почнуть працювати робочі групи з інвентаризації майна Києво-Печерської лаври, – міністр культури. – Віра Перун](#)

[Зеленський: не допустимо, щоб у росії залишилась можливість маніпулювати духовністю і руйнувати наші лаври](#)

[УПЦ МП відреагувала на рішення «Києво-Печерської лаври» про розірвання договору оренди](#)

[Глава УПЦ МП називає «несправедливим» розірвання договору оренди приміщень Лаври](#)

[Ткаченко назвав умови, за яких монахи зможуть залишитись у Київській лаврі](#)

[Силовики провели обшук у керівника-утікача Ровеньківської єпархії УПЦ, – джерела. – Соня Кошкіна](#)

[Папа Франциск заявив, що приїде до Києва за умови, якщо зможе відвідати і москву. – Віра Перун](#)

Культура національних меншин. Закордонні українці Для українців за кордоном створили додаток I'm Ukrainian

Загальні питання

Комітет не оголосив лауреатів Шевченківської премії: що відбувається навколо найважливішої мистецької нагороди. – Марія Кабацій

9 березня мали оголосити цьогорічних лауреатів Шевченківської премії. Вперше в історії незалежної України цього не сталося. Традиційно переможці премії, названої ім'ям Тараса Шевченка, стають відомими саме у день народження поета та художника. Цього ж дня на офіційному сайті президента України публікують відповідний указ, де перелічують усіх лауреатів. Так було і на початку повномасштабного вторгнення росії у 2022 році – лауреатів оголосили на другому тижні великої війни. Однак цього року переможців премії не дочекалися: не з'явилося такої новини на сайті Комітету з Національної премії України імені Тараса Шевченка (орган, що допомагає президентові визначитися з лауреатами та підпорядковується Державному управлінню справами), ані документа на сайті глави держави. Натомість пресслужба Зеленського поширила новину про його зустріч із діячами культури та мистецтва з нагоди 209-ї річниці від дня народження Шевченка. На заході були присутні міністр культури та інформаційної політики О. Ткаченко, голова Шевченківського комітету Ю. Макаров, керівник ОП А. Єрмак та діячі культури – зокрема, новий керівник театру ім. Лесі Українки К. Кашлік, актор О. Тритенко, співак Коля Серга та ін. Згадано у повідомленні і про Шевченківську премію: «Під час зустрічі також ішлося про присудження Шевченківської премії 2023 року. Голова Комітету з Національної премії України імені Тараса Шевченка Ю. Макаров акцентував, що за час агресії росії проти України, особливо з початку повномасштабного вторгнення, з'явилася велика кількість літературних творів та іншого культурного продукту про війну. Тож Комітет запропонував передбачити номінації саме для творів, створених під час війни й на воєнну тему». Пізніше в Telegram О. Ткаченко з'явився пост про цю зустріч. У ньому міністр розповідає про подію, і в кінці додає: «Також важливий результат зустрічі – погодження додаткових номінацій Шевченківської премії для творів, створених під час війни». Яких додаткових номінацій – на той час не уточнювалося. 10 березня голова Комітету Макаров публікує в своєму Facebook пост з поясненням. «Війна змушує переглянути сталі практики мирного часу. За традицією, 9 березня, день народження Батька нації, є днем оголошення лавреатів Національної премії імені Тараса Шевченка. Цьогоріч Комітет з Національної премії постав перед очевидною для всіх проблемою: за офіційним Положенням, у змаганні мають право брати участь твори, оприлюднені не пізніше, ніж за півроку до подання. Таким чином, у конкурсі представлено роботи, створені до початку повномасштабної війни. Виходить, головна премія країни не повною мірою виконує своє основне призначення: фіксувати тенденції розвитку національної культури, служити орієнтиром мистецькій спільноті щодо актуальних напрямків креативного пошуку», – пише він. Макаров додав, що звернувся до президента з проханням доповнити існуючі номінації

додатковим конкурсом «За внесок у перемогу» і президент погодився. Також він оголосив, що найближчим часом Комітет разом із МКІП та ОП розробить зміни до положення про премію. Також оголошено прийом заявок на участь у додатковому конкурсі. «Переможці додаткового конкурсу разом із цьогорічними переможцями третього туру, вже визначеними Комітетом 15 лютого ц.р., будуть оголошені всі разом 22 травня, в день перепоховання Кобзаря», – поінформував Макаров. «Чому цю ідею не було озвучено раніше, а лише після незрозумілої відсутності оголошення цьогорічних переможців? Що заважає ввести нову номінацію з наступного року, щоб не міняти правила гри під час гри?», – слушно запитує в коментарях під постом Макарова історик, експерт Українського інституту національної пам'яті, депутат В. В'ятрович. А поетеса, волонтерка, парамедикиня добровольчого медичного батальйону «Госпітальєри» О. Герасим'юк зазначила, що «міняти правила в день оголошення переможця – такого ще не допускали навіть за Януковича». Макаров розповів, що не знає, чому Офіс президента так і не опублікував указ про лауреатів Шевченківської премії 2023 та коли саме таке рішення було прийнято в офісі Зеленського. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/2023/03/10/253275/>

Нова номінація Шевченківської премії: у МКІП сподіваються на вчасне внесення змін

Міністр культури та інформаційної політики О. Ткаченко розраховує, що необхідні зміни до документів щодо запровадження нової номінації Національної премії імені Тараса Шевченка «За внесок у перемогу» буде внесено до 22 травня. «Коли була зустріч у президента в день народження Тараса Шевченка, виникло питання до керівника комітету Ю. Макарова стосовно того, чому не враховувалися у тому числі прем'єри, наприклад, в одній із номінацій, в якій немає переможців, – театральній? Було щонайменше 50 прем'єр! Подалися двоє. Премію не вручено. Коли постало це питання, голова комітету сказав, що про це не подумали і не врахували. Тому у мене питання до членів комітету: ...чи варто було б хоча б задуматися про ту величезну кількість творів, які було створено митцями під час війни?», – наголосив Ткаченко. Він зауважив, що митці під час війни продовжують працювати, з'являються нові твори, які варто відзначити. «Під час розмови Ю. Макаров підтримав ідею створення додаткової номінації для творів, які виникли під час війни, по основних категоріях, відповідні мають бути внесені зміни в положення (про Національну премію України імені Тараса Шевченка). Думаю, ми встигнемо це зробити», – зауважив міністр. Ткаченко додав, що МКІП у цій ситуації бере участь в обговоренні змін. Водночас він наголосив, що зміни мають бути справедливими і відповідати викликам часу. Джерело:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3681526-nova-nominacia-sevcenkivskoi-premii-u-mkip-spodivautsa-na-vcasne-vnesenna-zmin.html>

Скандал з Шевченківською премією: голова Комітету розповів, чому не оголосили переможців. – Марія Кабацій

Голова Комітету з Національної премії імені Тараса Шевченка Ю. Макаров розповів, що не знає, чому Офіс президента так і не опублікував указ про лауреатів Шевченківської премії 2023 та коли саме таке рішення було прийнято в офісі Зеленського. «Про всяк випадок, я змушений весь час нагадувати, що Національна премія – це не премія Комітету, а Національна премія. Ї оголошення офіційне відбувається шляхом публікації указу президента у відповідний день», – сказав він і додав, що нарада по премії в ОП пройшла 9 березня близько обіду. Він також додав, що з ОП має зв'язок лише з директором культури: «У мене немає прямого дроту з головою Офісу. Єдине – директорат культури. Всі решта, я з ними спілкуюся тільки в офіційному порядку». На питання, звідки з'явилася ідея додати ще одну номінацію, Макаров відповів: «Ми напередодні, кілька днів тому, в Мінкульті зустрічалися з міністром, з іншими людьми. І в принципі більш-менш абстрактно міркували, чи можливо запровадити додаткову премію. Але це було на рівні побажань. І коли це прозвучало безпосередньо на нараді [9 березня в ОП], а ще до того в коридорі, де ми обмінювалися думками, то я цю ідею підхопив. Можливо, на свою біду». Голова Комітету додав, що вже після зустрічі в Офісі президента обговорили деталі нової номінації. «Ми уже після того, як все відбулося значною мірою спонтанно, мали нараду з заступником голови Офісу, з директором директорату гуманітарної політики з Мінкульту. І ми вже, так би мовити, постфактум уточнювали. І власне, всі дійшли висновку, що це все ж таки мистецька премія. Ми сигналізуємо суспільству, що культура розвивається в цьому напрямку – дивіться сюди. Ми сигналізуємо творчій спільноті, що оце сьогоднішній тренд – рухайтесь в цьому напрямку», – розказує Макаров зміст цієї наради. Він зазначає: визначився, що висуватиме на цю нову номінацію Шевченківської премії художника М. Вайсберга. «Я для себе вирішив, що я буду його висувати. Бо він влаштував виставок, здається, 15 по всьому світу, мінімум по всій Європі. І оці серії, які він робив під час війни, які рефлектують, власне війну, я думаю, що для мене оце такий один з прикладів», – пояснив голова Комітету. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/2023/03/10/253283/>

У частині номінацій і без указу президента. Оголосили лауреатів Шевченківської премії 2023. – Марія Кабацій

Пізно ввечері 11 березня Комітет з Національної премії України імені Тараса Шевченка оприлюднив заяву, в якій назвав імена лауреатів 2023 року. Втім, переможців назвали лише у частині категорій, а на сайті президента указ, яким і оголошують переможців, так і не з'явився. У заяві йдеться, що Комітет ще 15 лютого провів засідання та голосування, на якому визначив переможців у п'яти номінаціях: «Література», «Публіцистика, журналістика», «Літературознавство і мистецтвознавство», «Музичне мистецтво», «Кіномистецтво». «За результатами конкурсу Комітет вчасно підготував і вніс президентові України подання про присудження Національної премії та проєкт

відповідного Указу президента України», – повідомили в Комітеті. Лауреатами Шевченківської премії 2023 стали: К. Калитко, поетеса – за книгу поезій «Орден мовчальниць»; Т. Компаніченко, М. Бережнюк, С. Данилейко, Я. Крисько, С. Охрімчук, виконавці гурту «Хорея Козацька» – за аудіоальбом «Пісні Української революції»; М. Назаренко, літературознавець – за книгу «Крім „Кобзаря“». Антологія української літератури. 1792–1883» у двох частинах; В. Портников, журналіст і політичний коментатор, оглядач «Радіо Свобода» і «Крим.Реалії» – за публіцистичні статті та виступи останніх років; І. Цілик, режисерка – за документальний фільм «Земля блакитна, ніби апельсин». У двох номінаціях – «Театральне мистецтво» та «Візуальні мистецтва» – переможців не оголосили. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/2023/03/12/253297/>

Скандал з Шевченківською премією: з Комітету пішли голова та членкиня. – Марія Кабацій

Ю. Макаров пішов у відставку з посади голови Комітету Національної премії України імені Тараса Шевченка. Крім того, з Комітету вийшла художниця В. Ралко. Наведено їхні коментарі з цього приводу. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/2023/03/13/253308/>

Одного з лауреатів Шевченківської премії звинуватили у зв'язках з росією. – К.С.

Лауреата Шевченківської премії, літературознавця М. Назаренка звинуватили у тому, що він ще минулого року співпрацював з російським видавництвом. Як повідомляє Telegram-канал «Ґрунт», у 2021 році Назаренко долучився до перекладу книг російською, а також видавав там свої праці. Зокрема у видавництві «Иностранка» вийшли його переклади творів Джона Краулі. У тому ж видавництві у 2022 році вийшли його переклади творів Артура Конан-Дойля. Докладніше:

https://zaxid.net/odnogo_z_laureativ_shevchenkivskoyi_premiyi_zvinuvatili_u_zvyazkah_z_rosiyeyu_n1559605

В Україні почали обмежувати виїзд чоловікам-артистам. Культурні організації закликають до діалогу. – Валерій Лавровський

Міністерство культури та інформаційної політики України подало на затвердження Уряду жорсткіший порядок отримання дозволів на тимчасовий виїзд за кордон для чоловіків призовного віку. Це стосується і музикантів, які виїжджають з метою благодійних виступів. Раніше для виїзду за кордон музиканти призовного віку мали надіслати Мінкульту контракт про співпрацю з букінг-агентством або запрошувальною стороною, запрошення від організаторів і лист-запит від осіб, які хочуть виїхати. Автор наводить історію з А. Щегелем, який виїхав із України за дозволом Мінкульту на тимчасовий виїзд попри три повістки з'явитися до Територіального центру комплектування. Спочатку він виїхав до Ірландії, а згодом – до Туреччини. Назад комік повертатися не хоче. 1 березня він повідомив про це в інтерв'ю Р. Скрипину. 4 березня Міністерство вирішило посилити контроль надання дозволів на виїзд для артистів. Ситуацію з

А. Щегелем буде взято під контроль правоохоронців. «Дії коміка є неприпустимими в умовах воєнного стану, в час, коли переважна більшість свідомих чоловіків залишаються у країні та готові воювати за збереження нашої держави. З метою запобігання подібним наступним ситуаціям, МКІП разом із правоохоронними органами ініціюватиме посилення відповідальності за порушення правил виїзду та повернення до України чоловіків призовного віку», – повідомили у Мінкульті. 7 березня в етері національного телемарафону секретар Ради нацбезпеки та оборони О. Данілов повідомив, що на найближчому засіданні Ставки Головнокомандувача розглянуть питання щодо дозволів на тимчасовий виїзд чоловіків за кордон. Тому офіційно нових правил виїзду за кордон ще не було озвучено, однак музикантів уже починають «завертати». Зокрема К. Войчук, співзасновниця фонду Musicians Defend Ukraine, повідомила про призупинення видачі дозволів на виїзд. «Мій твіт був на основі інформації, отриманої з гарячої лінії Мінкульту в день публікації. Інформацію отримала від товариша, який організував виїзд двом джазовим музикантам, Р. Білодіду та П. Гальченку, на подію в Берліні. Зараз артисти вже за кордоном. Вони буквально пішли в Міністерство, отримали консультацію. Їм сказали, які документи потрібно донести та які дані надати. Процедуру пройшли та виїхали. Відмова у дозволах була частим явищем і раніше. Але зараз стало зрозуміло, що система з дуже великими дірками, якщо реальним музикантам треба сподіватися на удачу в отриманні дозволів, а „артисти” без запланованих концертів та інших підстав можуть вільно виїжджати та не повертатися. Питання виникає не тільки до порушників, а й до органу, що видає дозволи. Знаю також, що зараз готуються до масштабних турів кілька відомих за кордоном українських гуртів, зокрема White Ward. Якщо їхній тур на десятки концертів скасують через недосконалу процедуру, це буде велика фінансова і репутаційна втрата». Вінницькому джаз-панк-гурту The Hypnotunez відмовили при виїзді за кордон. 8-го березня вони мали розпочати тур Німеччиною на 20 міст. Вони повідомили, що тур скасовано. Пізніше гурт заявив, що тур все ж таки відбудеться. Також скасував свій тур київський дез-метал-гурт Schizogen, який хотів зібрати гроші на підтримку ЗСУ. У фонді Musicians Defend Ukraine, який підтримує музикантів на фронті, зазначили, що щомісяця у звітах вони вказують назви гуртів, котрі надсилають прибуток із концертів, від продажу музики і мерчу в Україні та за кордоном. Це основна частина надходжень фонду. Зазначається, що наразі активно гастролюють із благодійними концертами гурти «Бумбокс» та «Жадан і Собаки». Виступи за кордоном заплановані зокрема в «Океану Ельзи», у турі по США наразі перебувають Kalush Orchestra. Окрім того, 9 березня Всеукраїнська Асоціація Музичних Подій запустила ініціативу #культурний шлях. Вона закликає українську владу «притягнути зрадників до відповідальності» і створити прозору процедуру отримання дозволів на перетин кордону. А митців, які вже неодноразово їздили з концертами та повернулися, – розповісти про допомогу ЗСУ благодійними концертами та популяризацію української культури за кордоном. Докладніше:

<https://slukh.media/news/travel-ban-for-ukrainian-artists/>

Учасникам гурту KAZKA відмовили у виїзді до Лондона після історії з виїздом коміка за кордон. – Поліна Харченко

Гурту KAZKA відмовили у виїзді у Лондон після втечі відомого коміка за кордон. «Друзі, ви точно чули про „артистів”, які скориставшись дозволом від Міністерства культури, виїхали за кордон. Але цей пост не про них. Вони в цій історії – непорозуміння, виняток з правил, яких, на жаль, не уникнути будь-де. Цей пост про артистів, які завдяки Міністерству культури України ось уже понад рік збирають кошти у світі на допомогу армії, розповідають про Україну на різних майданчиках, підтримують українців, які сьогодні вимушено живуть у найвіддаленіших куточках нашої планети! Тих, хто виїжджав сотні разів, та завжди повертався, адже тут – дім», – зауважила фронтвумен колективу О. Заріцька. Вона додала, що наразі треба «покарати винних» адже від цього залежить подальше продовження благодійної роботи артистів. Докладніше:

<https://www.unn.com.ua/uk/news/2018784-uchasnikam-gurtu-kazka-vidmovili-u-viyizdi-do-londona-pislya-istoriyi-z-viyizdom-komika-za-kordon>

TVORCHI заявили, що їх промо-виступи перед «Євробаченням» під питанням через нові правила виїзду. – Юлія Шрамко

Український гурт-переможець національного відбору на «Євробачення-2023» TVORCHI наголосив, що їхні промо-виступи перед пісенним шоу у Ліверпулі під питанням через анонсовані нові правила виїзду. «Весною 2022 року ми, як і усі свідомі українські артисти, почали давати благодійні концерти по всьому світу на підтримку України. Збирали кошти на військову амуніцію, автівки, медичне обладнання, речі першої необхідності для тимчасово переселених осіб тощо. Ми об'єдналися та стали армією культурного фронту. Нам вдалося залучити мільйони доларів, вести просвітницьку роботу, зустрічатися з лідерами країн-партнерів, розповідати правду, просити про допомогу та говорити слова вдячності. Але сьогодні подальша робота усіх артистів у цьому напрямку під питанням через „митців”-зрадників, які виїхали та не повернулися в Україну», – вказали у гурті. TVORCHI уточнили, що «під питанням» їхній виступ у місті Найробі наступного тижня, куди USAID запросив їх виступити на відкритті муралу в межах проекту «Стіна» та «повпливати там на рівень антиукраїнської пропаганди». «Під питанням наша участь у всіх промо-заходах перед „Євробаченням” та можливість представити свою країну і творчість там найкращим чином», – зазначили у гурті. «Ми маємо надію, що справедливість візьме гору, зрадники будуть покарані, а нам дадуть можливість працювати на благо країни та на бренд України», – наголосили TVORCHI. Докладніше:

<https://www.unn.com.ua/uk/news/2018945-tvorchi-zayavili-scho-yikh-promo-vistupi-pered-yevrobachennyam-pid-pitannnyam-cherez-novi-pravila-viyizdu>

Низка українських артистів закликала Мінкульт не забороняти представникам сфери культури виїздити за кордон. – Валерія Буняк

Українські артисти звернулися до Міністерства культури та інформаційної політики України із закликом не забороняти їм виїздити за

кордон. Наведено коментарі письменника та музиканта С. Жадана, співачки Onuka та ін. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/208853/2023-03-12-nyzka-ukrainskykh-artystiv-zaklykala-minkult-ne-zaboronyaty-predstavnykam-sfery-kultury-vyizdyty-za-kordon/>

Мінкульт заявив про велику кількість звернень від артистів залишити можливість виїзду за кордон. – Юлія Шрамко

«Міністерство культури та інформаційної політики отримало велику кількість звернень від митців, професійних асоціацій, організацій та об'єднань з проханням залишити можливість виїзду за кордон свідомим артистам, аби вони могли продовжувати боротьбу на культурному фронті», – повідомили у Мінкультурі. Окрім того, у міністерстві зазначили, що «культурна спільнота просить притягнути до відповідальності людей, які зловживали можливістю виїзду за кордон та скористалися сприянням МКІП». При цьому у Мінкультурі нагадали, що під час воєнного стану та оголошення мобілізації заборонено виїзд з країни чоловіків, громадян України призовного віку. Це визначено законодавством. «МКІП може тимчасово сприяти митцям, творцям, художникам, артистам, музикантам і журналістам в отриманні дозволу на перетин кордону, якщо вони належать до сфери культури й інформації та мають на меті виїзду захист і популяризацію інтересів держави України на міжнародній арені, з обов'язковим поверненням у країну», – зазначається у заяві. «Через випадки зі зловживанням, як, наприклад, із А. Щегелем, ситуація для тих, хто дійсно боронить Україну та веде боротьбу на культурному фронті, ускладнилася. Раніше МКІП вже оприлюднювало позицію щодо цієї ситуації. Ще один приклад – скандал навколо режисера Т. Голубкова, який втік до рф. Режисер обманом отримав дозвіл на виїзд», – вказали у Мінкультурі. Джерело:

<https://www.unn.com.ua/uk/news/2018849-minkult-zayaviv-pro-veliku-kilkist-zvernen-vid-artistiv-zalishiti-mozhlyvist-viyizdu-za-kordon>

Мінкульт підтвердив, що надав дозвіл на тимчасовий виїзд режисеру Тарасу Голубкову. – Марина Баранівська

Пресслужба Міністерства культури та інформаційної політики України у коментарі сайту КР.UA підтвердила, що міністерство надало дозвіл на тимчасовий виїзд українському режисеру Т. Голубкову з 14 по 30 листопада 2022 року. Голубков попросив дозволу на виїзд, щоб зняти документальний фільм про війну в Україні «The War Diary», і надав усі необхідні для цього документи, зауважили у МКІП. Журналістам КР.UA показали супровідний текст самого режисера, в якому він обґрунтовував важливість своєї поїздки за кордон. Він запевняв, що у своєму документальному фільмі розповідатиме про «волонтерство як явище українського протистояння», бізнес під час війни, історії людей, які жили чи продовжують жити на окупованих територіях тощо. Голубков також переконував МКІП, що, створюючи документальну стрічку, співпрацює з латвійським продакшном Porta Bonanza SIA. 7 березня вийшов кліп російської виконавиці Клави Коки. Під офіційним відео співачки був зазначений інший кліпмейкер, проте актор С. Главчев, який безпосередньо

знімався у цій відеороботі, у своєму акаунті у Facebook продублював пост з Instagram та зазначив, що режисером був саме Голубков. Проте згодом пост виправив, видаливши цю графу. На це звернуло увагу видання «МУЗВАР». Інформацію про співпрацю з росіянами виданню підтвердила людина з оточення Голубкова. Крім цього, у сюжеті російського каналу «МУЗ ТВ» про зйомки цього кліпу можна побачити Голубкова за режисерським пультом. «МУЗВАР» нагадує, що ще до повномасштабного вторгнення Клава Кока виступала в тимчасово анексованому Криму, а у 2020-му у так званій ДНР. Співачка потрапила під санкції України як особа, що публічно закликає до агресивної війни, виправдовує і визнає законною збройну агресію росії проти України. Голубков відомий як автор відеокліпів для гурту «Скрябін», а також для таких виконавців, як Melovin, Артем Пивоваров, Jerry Heil. У росії знімав відео для Zivert та Філіппа Кіророва. Це не перший кліп Клави Коки, який знімає Голубков, уточнює «Tabloid». У 2021-му українець став режисером її відео на пісню «Ла Ла Ла». Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/208819/2023-03-10-minkult-pidtverdyv-shcho-nadav-dozvil-na-tymchasovyy-vyizd-rezhyseru-tarasu-golubkovu/>

Для виїзду артистів за кордон треба оформлювати додаткові документи, – Мінкультури. – Таня Матяш

Подання відомостей про військовий облік під час оформлення чоловіками-артистами документів на виїзд за кордон засвідчуватимуть, що вони усвідомлюють свій обов'язок перед державою та повернуться з відраження. Це підкреслила заступниця міністра культури та інформаційної політики Г. Григоренко. «Правила доповнилися лише тим, що ми просимо надавати, згідно з законодавством, дані про військовий облік чоловіків, які хочуть виїхати: або приписне посвідчення, або військовий квиток, або тимчасове посвідчення військовозобов'язаного. Ведення цих документів – обов'язок фізичної особи. І те, що ми зараз додали ці документи до вимог на виїзд, є для нас лише додатковими гарантіями, що людина свідомо військового обліку, що вона свідомо просить надати їй можливість виїхати на деякий час задля участі в мистецькому заході, але вона повернеться, тому що в неї є обов'язок перед своєю країною», – зазначила посадовець. Вона наголосила, що МКІП видає лише «лист сприяння» тому чи іншому артисту або групі митців задля тимчасового виїзду за кордон. Остаточне рішення щодо дозволу на виїзд ухвалюють прикордонники під час перевірки. Григоренко зауважила, що у МКІП підтримуватимуть митців у їхньому прагненні просувати українську культуру й доносити правду про події в Україні поза її межами. Докладніше:

https://lb.ua/society/2023/03/12/548673_dlya_viizdu_artistiv_kordon_treba.html

Ткаченко схвалює ідею називати росію московією, але потрібні консультації з експертами

«Будемо говорити з експертами, розглядати це питання. Очевидно, що воно має історичне підґрунтя, тому що історія з „московією” з'явилася за часів Петра I, який вирішив переписати, у тому числі завдяки деяким українським

діячам, історію московії, і власне, тоді виникла назва „росія”. Таким чином, вони з тих часів намагалися забрати історію Русі-України, Києва і прибрати її для Санкт-Петербурга, Москви, тундри і всіх інших місць», – зауважив міністр культури та інформаційної політики О. Ткаченко в ефірі телемарафону. «Мені ця ідея, так би мовити, симпатична, але своє слово мають сказати експерти», – підкреслив міністр. Джерело:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3681518-tkacenko-shvalue-ideu-nazivati-rosiu-moskovieu-ale-potribni-konsultacii-z-ekspertami.html>

Ключове слово для Європи й України – воля: що пишуть про нашу країну іноземні ЗМІ. – Олеся Бойко

Огляд статей про Україну в іноземних виданнях. До річниці повномасштабного наступу росії у світових ЗМІ стало значно більше матеріалів про вплив російсько-української війни на світ та її наслідки, а також власне про Україну. Видання The New York Review пише про Україну в період повномасштабної війни та її вплив на геополітику регіону «Україна в нашому майбутньому». Автор Тімоті Гартон Еш пише про зміцнення громадянського суспільства в Україні завдяки Помаранчевій революції, Революції Гідності та опору повномасштабному російському вторгненню. The Millions, онлайн-видання, присвячене літературі, мистецтву та культурі, у роковини російського вторгнення пише про «Величезне розмаїття української літератури». Частково автор Тімоті Волш зосереджується на постаті Антона Чехова та його зв'язків з Україною, а також частині україноцентричного спадку Джозефа Конрада, Шолом-Алейхема, Ісаака Бабеля та інших, але поступово переходить до опису творчості сучасних українських письменників Ж. Сльоньовської, А. Куркова, М. Матіос та детально описує сюжети їхніх перекладених на англійську книжок. Американське видання Literary Hub опублікувало есеї Керолін Форче та Іллі Камінського про сучасну українську поезію «У годину війни». Есеї розповідає про однойменну поетичну антологію сучасної української поезії, до якої увійшли вірші А. Афанасьєвої, Ю. Андруховича, О. Авербуха та ін. Журнал Emergence Magazine пише про екологічні наслідки російсько-української війни в есеї від кількох українських авторів «THE FALLOUT. Голоси з України». Американський літературний журнал Aropenie опублікував кілька есеїв з рефлексією року від початку повномасштабного вторгнення. Кілька есеїв українців опублікувало також видання Eurozine. Серед них «Невимовна війна» В. Шейка. Докладніше:

<https://chytomo.com/kliuchove-slovo-dlia-ievropy-j-ukrainy-volia-shcho-pyshut-pro-nashu-krainu-inozemi-zmi/>

Створили петицію щодо звільнення Ткаченка з посади міністра культури

Прем'єр-міністра України Д. Шмигаль закликають подати до Верховної Ради заяву про звільнення міністра культури та інформаційної політики О. Ткаченка. Відповідну петицію опубліковано на сайті Кабінету Міністрів України. Міністра культури закликають звільнити через неналежне виконання посадових обов'язків. Як стверджує автор петиції Ю. Шиян, О. Ткаченко як очільник МКІП спричинив стагнацію в культурній сфері. Докладніше:

<https://chytomo.com/stvoryly-petytsiiu-shchodo-zvilnennia-tkachenka-z-posady-ministra-kultury/>

Унаслідок обстрілів Донеччини пошкоджені будинки, ліцей, мистецька школа і лікарня. – Ірина Гамалій

У місті Курахове внаслідок обстрілів серед пошкоджених об'єктів – мистецька школа. Докладніше:

https://lb.ua/society/2023/03/12/548630_unaslidok_obstriliv_donechchini.html

Вшанування пам'яті

На Тернопільщині відкрили пам'ятник Тарасу Шевченку у стилі індастріал. – Марина Конопльова

У Великобerezовицькій громаді на Тернопільщині відкрито унікальний пам'ятник Тарасу Шевченку в стилі індастріал. Його розміщено на території Індустріального парку «Західноукраїнський промисловий ХАБ». Постамент реставровано після часів простою. Багато років тому його знайшли на складах старого радянського підприємства-гіганта. Важить пам'ятник понад тону. Погруддя Тараса Шевченка відреставрували і встановили на постамент з елементів промислового обладнання, здебільшого шестерень. Окрім цього з металу виготовили квіти у кошику та розгорнуту книгу зі словами Кобзаря. Докладніше:

<https://shotam.info/na-ternopilshchyni-vidkryly-pam-iatnyk-tarasu-shevchenku-u-styli-industrial/>

В Анкарі провели поетичні читання, виставки картин Кобзаря та його портретів, намальованих дітьми

Українська спілка в Анкарі провела Шевченківські дні, організувавши читання поезій Кобзаря, фотовиставку його картин та виставку портретів поета, створених вихованцями української суботньої школи, ярмарок, концерт та благодійний аукціон. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3681676-v-ankari-proveli-poeticni-citanna-vistavki-kartin-kobzara-ta-jogo-portretiv-namalovanih-ditmi.html>

У Празі українці вшанували пам'ять Тараса Шевченка

Дипломати Посольства України в Чеській Республіці спільно з представниками української громади відзначили 209-ту річницю від дня народження Кобзаря. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3680738-u-prazi-ukrainci-vsnavali-pamat-tarasa-sevcenka.html>

Українки в шести містах Кіпру прочитали «Заповіт» Шевченка грецькою мовою

До поетичної акції долучилися українки з Нікосії, Протараса, Пафоса, Айя Напи, Ларнаки та Лімасола. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3680817-ukrainki-v-sesti-mistah-kipru-procitali-zapovit-sevcenka-greckou-movou.html>

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

Щоб знову не ганятися за мітками. «Фільтр» створив курс із медіаграмотності під час війни. – Анастасія Дем'янюк

Після початку великої війни попит на тему медіаграмотності зріс, адже росія разом із танками й ракетами використовує дезінформацію. За даними дослідження «Детектора медіа», кількість українців, які відрізняють фейки та маніпуляції від правдивої інформації, а також перевіряють новини з різних джерел, поступово зростає. Проте 45,2% українців досі вважають, що канали в телеграмі, який в Україні є найпопулярнішим джерелом інформації серед соцмереж, містять тільки перевірену інформацію. Тому громадські організації та державні установи розвивають медіаграмотність. Наприкінці минулого року на платформі Prometheus став доступним курс «Медіаграмотність: як не піддаватися маніпуляціям?», який створили українські фактчекери, фахівці з медіаграмотності, представники медіаспільноти, освітяни. Розробляв його «Фільтр» – національний проєкт із медіаграмотності Міністерства культури та інформаційної політики. Автори стверджують, що на курсі можна опанувати алгоритм перевірки якості контенту медіа, навчитися досліджувати експертність авторів і джерел інформації, розпізнавати маніпуляції, дезінформацію та пропаганду, засвоїти цифрові інструменти для перевірки достовірності фото й відео та дізнатися, як створювати якісний контент, уникаючи блокувань у соцмережах. А. Дем'янюк пройшла курс і розповідає, чого та як він навчає. Докладніше:

<https://ms.detector.media/mediaprosvita/post/31375/2023-03-11-shchob-znovu-ne-ganyatysya-za-mitkamy-filtr-stvoryv-kurs-iz-mediagramotnosti-pid-chas-viyny/>

«Уйди – или умри». Що казати росіянам, щоб виграти інформаційну війну. – Христина Головка

Kyiv Stratcom Forum – профільний захід про гібридні загрози, стратегічні комунікації та стійкість держав до комунікаційних викликів. «Детектор медіа» наводить переказ однієї з панелей заходу: «Інформаційні операції в росії. Комунікаційні стратегії, дослідження, заміри ефективності». У її рамках гості розглядали больові точки російського суспільства, способи та вимірювання впливу на росію, відсутність значущих комунікаційних операцій з боку Заходу. Учасниками панелі стали: Пітер Померанцев, професор Інституту глобальних питань Лондонської школи економіки, журналіст; С. Гніздовський, директор Open Minds Institute; Р. Цимбалюк, відеоблогер, кореспондент УНІАН у росії протягом 13 років; А. Геращенко, радник очільника МВС, який попросив представити себе як «експерта з інноваційних методів знищення росіян». Модерував захід В. Карп'як, журналіст, ведучий токшоу «Свобода слова» на ICTV. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/208788/2023-03-10-uydy-yly-umry-shcho-kazaty-rosiyanam-shchob-vygraty-informatsiynu-viynu/>

«Діалект бандерівців із Канади» та «ігри замість фізики»: як російська

пропаганда розповідає про мову та освіту на окупованих територіях. – Павло Худіш

Автор пояснює, які тактики російський агітпроп використовує, щоб виправдати зросійщення українських дітей. Докладніше:

<https://ms.detector.media/propaganda-ta-vplivi/post/31382/2023-03-13-dialekt-banderivtsiv-iz-kanady-ta-igry-zamist-fizyky-yak-rosiyska-propaganda-rozpovidaie-pro-movu-ta-osvitu-na-okupovanykh-terytoriyakh/>

Дослідники спільноти Molfar віднесли Ілона Маска та Еміра Кустуріцу до російських пропагандистів. – Юлія Поліковська

База російських пропагандистів, яку формують аналітики OSINT-спільноти Molfar на основі збору відкритих даних, доповнилася іменами 46 публічних осіб. «Так, ми додали Ілона Маска в наш перелік іноземних пропагандистів, котрі поширюють прокремлівську риторику. А ще серед 46 „новеньких” є репер Канье Вест, фронтмен Limp Bizkit, онука Чарлі Чапліна, режисер Емір Кустуріца, Віктор Орбан, Сільвіо Берлусконі та інші», – зазначено у повідомленні. Докладніше:

<https://ms.detector.media/trendi/post/31369/2023-03-10-doslidnyky-spilnoty-molfar-vidnesly-ilona-maski-ta-emira-kusturitsu-do-rosiyskykh-propagandystiv/>

У Польщі вказують на активність рухів «фальшивого пацифізму» і просування ними наративів росії

Рухи «фальшивого пацифізму» стають активнішими і просувають наративи росії, заявляє уповноважений уряду з питань безпеки інформаційного простору Польщі Станіслав Жарин. «Тому ми маємо справу з певним комплексом заходів, у якому ці інформаційні операції підпорядковані військовим цілям», – додав він. Докладніше:

<https://www.radiosvoboda.org/a/news-polshcha-propahanda-rf/32314343.html>

Медіа

У Маріуполі почало працювати українське радіо. – Марина Конопльова

В окупованому Маріуполі на Донеччині запрацювало українське радіо. Знайти його можна пошуком по частотах. Радник міського голови Маріуполя П. Андрющенко закликав українців передавати інформацію про це близьким, які перебувають у місті. Докладніше:

<https://shotam.info/u-mariupoli-pochalo-pratsiuvaty-ukrainske-radio/>

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

На Черкащині виставили на продаж бронзового Леніна

У Маньківці Черкаської області планують продати на аукціоні 5-метровий пам'ятник вождю російських комуністів. Стартова ціна бронзового Леніна – 545 тисяч гривень. Вага – 3 360 кілограмів. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3681636-na-cerkasini-vistavili-na-prodaz-bronzovogo-lenina.html>

Мовні питання

В Україні планують розробити офіційний правопис кримськотатарської мови, щоб захистити її та популяризувати

В Україні планують розробити та затвердити офіційний правопис кримськотатарської мови на основі латинського алфавіту, щоб захистити її та популяризувати у світі. Таке рішення ухвалено під час першого засідання Національної комісії з питань кримськотатарської мови, яка впродовж наступних 10 років займатиметься її розвитком. Докладніше:

<https://platfor.ma/v-ukrayini-planuyut-rozrobyty-ofitsijnyj-pravopys-krymskotatarskoyi-movy-shhob-zahystyty-yiyi-ta-populyaryzuvat/>

На Миколаївщині затвердили програму розвитку української мови

Миколаївська ОВА затвердила програму розвитку та функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя в Миколаївській області на 2023–2027 роки. Уповноважений із захисту державної мови Т. Кремень наголосив, що Миколаївщина – це перша область на півдні країни, яка матиме обласну та міську програму з популяризації державної мови. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3680988-na-mikolaivsini-zatverdili-programu-rozvitku-ukrainskoi-movi.html>

Благодійність. Меценатство

«Бумбокс» дав концерт у Нью-Йорку

12 березня у Нью-Йорку з концертом виступив український рок-гурт «Бумбокс», який зібрав сотні глядачів на сцені престижного клубу Racket NYC на Мангеттені. Кошти за квитки та супутні товари підуть на закупівлю «пікапів і дронів» для української армії. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3681591-bumboks-dav-koncert-u-nujorku.html>

До виходу фільму «Бачення метелика» оголошено збір на дрони для аеророзвідниць. – Катерина Сліпченко

Напередодні виходу у прокат фільму М. Наконечного «Бачення метелика» ГО «Жіночий ветеранський рух», мережа кінотеатрів Multiplex та команда стрічки розпочинають благодійний збір коштів на дрони для аеророзвідниць. Мета акції – зібрати 200 тисяч гривень на три квадрокоптери до виходу картини в українських кінотеатрах (6 квітня), повідомив дистрибутор фільму, компанія Arthouse Traffic. Також у мережі кінотеатрів Multiplex відбудуться благодійні допрем'єрні покази стрічки. Співавторкою сценарію є відома режисерка І. Цілик («Земля блакитна, ніби апельсин», «Я і Фелікс»). Докладніше:

<https://zaxid.net/do-vihodu-filmu-bachennya-metelika-ogolosheno-zbir-na-droni-dlya-aerorozvidnits-n1559489>

На аукціоні у Франківську продадуть картину на відстріляній гільзі, щоб підтримати ЗСУ

На Прикарпатті на благодійному аукціоні продадуть артоб'єкт, створений художниками В. Твердохлібом та Н. Тітовим, кошти від якого скерують на підтримку прикарпатських бійців. Митці створили цей артоб'єкт з відстріляної гільзи в межах проекту «Бог між нами! Переможемо разом». Серія робіт під цією назвою налічує 18 артоб'єктів. Благодійний аукціон планують провести у березні. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3680718-na-aukcioni-u-frankivsku-prodadut-kartinu-na-vidstrilanj-gilzi-sob-pidtrimati-zsu.html>

Фестивалі

В Одесі пройде фестиваль сучасної культури «ПОРУЧ»

31 березня в Одесі розпочнеться фестиваль сучасної культури «ПОРУЧ», організований незалежним колективом культурних менеджерок та менеджерів у партнерстві з командою Amalgama та кочовою бібліотекою «Книжковий курінь». У рамках події пройдуть кінопокази українського кіно, презентації книг, музичні виступи, дискусії та неформальне спілкування учасників. У кінопрограмі фестивалю покажуть такі стрічки, як драма «Бачення метелика», що увійшла до програми «Особливий погляд» у Каннах, документальні фільми «Нескінченність за Флоріаном» та «Шелест кроків», що розповідають про видатних українських митців, а також легендарний «Камінний хрест» Л. Осики. Після кожного з показів відбудуться також зустрічі з режисерами та кінознавцями. В списку запрошених гостей зокрема режисер М. Наконечний та кінознавиця Ю. Коваленко. Окрім кінопоказів, 2 квітня на фестивалі відбудеться презентація книг «За лаштунками імперії» та «Марсіани на Хрещатику» і зустріч з авторкою та літературознавицею В. Агеєвою. На події також працюватиме кочова бібліотека «Книжковий курінь». Там гості фестивалю зможуть ознайомитися з виданнями української класичної та сучасної літератури, працями з історії, філософії, мистецтва, урбаністики, краєзнавства, соціології тощо, а також взяти книги додому на тимчасове безкоштовне читання. Кожен день фестивалю закінчуватиметься музичною програмою, зокрема діджей-сетями та музичним перформансом О. Лупашка (учасник Potreba Group), і живим виступом від Polje. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2023/03/13/548710_odesi_proyde_festival_suchasnoi.html

Театр

Жадан представив у Нью-Йорку джаз-мюзикл про Харків

У Нью-Йорку відбулася прем'єра авангардного джаз-мюзиклу режисера Леся Курбаса «Радіо 477», вірші до якого написав поет С. Жадан. Вистава, в якій передається атмосфера українського Харкова, пройшла англійською мовою в театрі La MaMa на Мангеттені. Як розповіла режисерка, керівниця мистецької групи «Яра» Вірляна Ткач, твір було поставлено на сцені харківського театру «Березіль» у 1929 році. Він вважався втраченим під час сталінських репресій,

тексти, які написав до мюзиклу поет Майк Йогансен, також не збереглися. «Під час поїздки в Україну я знайшла в харківських архівах копію партитури для диригента й попросила американського композитора Ентоні Коулмана розібратися в ній», – зазначила режисерка. Він, за словами Ткач, був неабияк здивований тим, що в Харкові в ті часи звучав джаз. Як пояснив Коулман, який є також диригентом у мюзиклі, він використав елементи з оригінальної партитури, але написав цілком новий твір. Під час вистави Жадан читав свої вірші, а англійські переклади – американський поет Реджинальд Двейн Беттс. Як наголосив Жадан, головна мета його двотижневої поїздки до США – зібрати якомога більше коштів для підтримки української армії. За його словами, він об'їхав уже чимало міст, але найкраще його приймає публіка у Нью-Йорку. Відомий американський історик Тімоті Снайдер, який також побував на прем'єрі, підкреслив, що американці повинні докладати всіх зусиль для підтримки України. Показ мюзиклу у Нью-Йорку триває з 10 по 19 березня. Джерело:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3681587-zadan-predstaviv-u-nujorku-dzazmuzikl-pro-harkiv.html>

Музика

Не розумію де подіти себе: слухаємо релізи цього тижня. – Яна Ільків
Про нові треки українських виконавців. Докладніше:

<https://liroom.com.ua/music/music-2023-9/>

Візуальні мистецтва

Куди піти з 13 по 19 березня. – Настя Попович

Про виставки вітчизняних художників, що експонуються в Україні та за кордоном. Серед них: проєкт «Художня спадщина» у Києві; «Захисний шар» К. Зоркіна у Дніпрі; «Full Scale» Л. Хоменко у Нью-Йорку тощо. Докладніше:

<https://supportyourart.com/news/kudy-pity-z-13-po-19-bereznya/>

Старовинний музей, «камасутра» і вітрина із повітряними кульками: у Ханенків відкрилась виставка сучасного мистецтва. – Ганна Щокань

Про виставку «Тим Часом в Домі Ханенків», що експонується у столичному музеї. Основні її теми – «любов» і «дім». Проєкт підтримано ГО «Музей сучасного мистецтва» у рамках співпраці Ukrainian Emergency Art Fund та Teiger Foundation. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/2023/03/12/253296/>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Кабмін продовжив повноваження Ради з кінематографії. Українська кіноакадемія категорично проти. – Ганна Щокань, Марія Кабацій

Кабінет Міністрів України вирішив продовжити повноваження чинної Ради з державної підтримки кінематографії. Саме ця Рада відповідальна за кінцеве затвердження фільмів, яким Держкіно надає бюджетне фінансування за результатами пітчінгів. Українська кіноакадемія виступила проти такого

рішення уряду. У відкритій заяві члени кіноакадемії пояснюють, що чинний склад Ради не має ані морального, ані законного права продовжувати роботу – через численні порушення. Тож, на їх думку, рішення Кабміну суперечить закону. У заяві звернули увагу на те, що перевищення повноважень Кабміну створює корупційні ризики, суперечить принципам верховенства права та європейському вектору розвитку держави. Підписанти перерахували порушення, що відбувалися упродовж декількох місяців впродовж 2022–23 років: «Засідання проходили у закритому режимі, що суперечить п. 11 Статті 9. Деякі члени Ради, попри явні ознаки конфлікту інтересів, продовжують перебувати у складі Ради, порушуючи тим самим п. 3 Статті 9 Закону (робота на кінопроектах, які отримали державне фінансування впродовж чинної каденції)». Тож у заяві вимагають від Кабміну скасувати рішення. Позицію членів Кіноакадемії пояснила продюсерка, членкиня наглядової ради Української кіноакадемії Ю. Сінкевич: «Діяльність Ради з державної підтримки кінематографії, її повноваження а також спосіб її призначення регулюється Законом України „Про підтримку кінематографії”. Каденція ради має закінчитися 31 березня 2023 р., а члени ради можуть бути на цій посаді лише раз. Під час повномасштабного вторгнення діє закон про воєнний стан, яким регулюються виключення, або такі неординарні рішення, але ані в законі, ані в підзаконних актах, які стосуються воєнного стану, не регулюється питання подовження каденції Ради з підтримки кінематографії. По суті такі зміни вніс Кабмін, який є органом виконавчої влади, тому це є прямим порушенням закону – бо такі дії не є в повноваженнях Кабміну. Зміни в закон може вносити лише Верховна Рада». Також вона додатково підкреслила, що до багатьох членів Ради є претензії: «Сама по собі Рада з підтримки кінематографії вже давно викликає багато запитань і претензій, оскільки її члени мають сумнівну репутацію, нещодавно в медіапросторі був скандал із головою ради А. Колюбаєвим. Журналісти розслідували його причетність до схем з компаніями з нерухомості, що асоціюються з Медведчуком і Столаром. Також є внутрішні питання: які рішення приймаються цією радою. За понад рік війни рада не комунікує про жодні свої рішення. Хоча згідно з правилами їхньої роботи, їхні засідання мають бути публічними – трансляція, як раніше було, мають бути опубліковані протоколи їхніх рішень. Це стосується розподілення державних коштів і рішень щодо підтримки промокампаній, продовження термінів виробництва фільмів – це безпосередньо те, що стосується кіно». За словами членкині наглядової ради, рішення про продовження повноважень Ради «просувало» Держкіно. Зараз готується судовий позов. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/2023/03/10/253282/>

Уряд продовжив повноваження складу Ради з державної підтримки кінематографії: що з цим не так? – Борисович Дарія

Автор розповідає, що це за Рада та хто туди входить, що не так із постановою Кабміну, наводить реакцію кіноспільноти. Зокрема зауважує, що опубліковану Кіноакадемією заяву підтримали Національна спілка кінематографістів України та Українська Гільдія Режисерів. Докладніше:

<https://liroom.com.ua/news/uryad-prodovzhiv-povnovazhennya-radi-pidtrimki-kino/>

У Лос-Анджелесі оголосили переможців 95-го «Оскара»

Журі Академії кінематографічних мистецтв і наук США оголосило переможців однієї з найпрестижніших кінопремій світу «Оскар». Не здобула перемоги знята у співпраці між Україною, Данією, Швецією та Фінляндією стрічка «Будинок зі скалок», яка претендувала у категорії «Найкращий повнометражний документальний фільм». Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3681589-u-losandzelesi-ogolosili-peremozci-95go-oskara.html>

Вийшов другий офіційний трейлер української драми «Памфір». – Марина Конопльова

Презентовано другий трейлер драми «Памфір». У прокат стрічка Д. Сухолиткого-Собчука вийде 23 березня. Це копродукція України, Франції, Польщі, Чилі, Німеччини та Люксембургу. Докладніше:

<https://shotam.info/vyyshev-druhyy-ofitsiynyy-treyler-ukrainskoi-dramy-pamfir/>

Фільм «Борщ. Секретний інгредієнт» із Клопотенком вийде на Netflix. – Олексій Морозов

Фільм «Борщ. Секретний інгредієнт» із Є. Клопотенком уже 30 березня вийде на стрімінговій платформі Netflix. Це документальний тревел-проект, у межах якого Клопотенко вирушає в подорож Україною, аби віднайти «секретні інгредієнти» борщу. Зокрема, розібратися, який український борщ є «справжнім»: на свинині, птиці, рибі або грибах. У стрічці йдеться про те, який борщ готують на Київщині, Галичині, Одещині, в Карпатах, у їдальнях Чорнобильської АЕС і на військовій польовій кухні під Бердянськом. За словами Клопотенка, цим фільмом він «відкрив власний фронт війни з росією» у боротьбі за борщ. Докладніше:

<https://www.the-village.com.ua/village/culture/culture-news/336895-film-borsch-sekretniy-ingredient-iz-klopotenkom-viyde-na-netflix>

Надія Парфан не хотіла знімати фільм про війну, але довелося. Інтерв'ю про два нові фільми й Takflix. – Ярослав Друзюк

Н. Парфан – українська режисерка та засновниця онлайн-кінотеатру Takflix. За час повномасштабного вторгнення вона уже випустила два короткометражні фільми: прем'єра документальної автобіографічної стрічки «Я не хотіла знімати воєнний фільм» відбулася на платформах видання The New Yorker, а ігровий короткий метр «Це побачення» відзначено на Берлінському кінофестивалі. Водночас команда Парфан продовжує розвивати сервіс Takflix, який нещодавно запустив власний продакшн Takflix Original. В інтерв'ю мисткиня розповідає про інстинкт знімати після початку повномасштабного вторгнення, кіновиробництво під час війни, роботу Takflix, співпрацю з Британською Радою тощо. Докладніше:

<https://www.the-village.com.ua/village/culture/culture-interview/336843-interv-yu-parfan-pro-takflix-i-berlinale>

Тоня Ноябрьова: «Для мене 1990-ті – це не ностальгія по жвачках, а доба тектонічних змін». – Алекс Малишенко

«Ти мене любиш?» Т. Ноябрьової – один з п'яти українських фільмів, які відібрав 73-й Берлінський міжнародний кінофестиваль. Стрічку взяли в секцію «Панорама», куди збирають картини з усього світу; покази пройшли із солдаутами. В інтерв'ю режисерка розповідає про виробництво фільму в умовах повномасштабного вторгнення рф, про пошук себе в часи непевності, ностальгію за 1990-ми та майбутню трагікомедію про українських біженців. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2023/03/12/548472_tonya_noyabrova_dlya_mene_1990ti_tse.html

Як росіяни провалили свій бліцкриг. «Зупинити Голіафа» – фільм про переоцінку ворога і трішки про зраду. – Лена Чиченіна

«На початку повномасштабного вторгнення росії у нашому інформаційному просторі ставлення до цензури та самоцензури кілька разів змінювалося. Спочатку більшість людей, так чи інакше причетних до виробництва контенту, налаштувалися на чітку позицію: „ми всі в одному човні“. Тому критику влади відклали навіть найбільші скептики, зокрема і щодо президента. Але згодом це почало змінюватися. „Єдиний марафон“ усе більше перетворювався на рекламний майданчик окремих осіб, а часом і на знаряддя політичної боротьби. Разом із тим питання до влади накопичувалися, тому самоцензура потроху скасовувалася – аж до появи жорсткої критики та скандалів, які знову породжували дискусії про свободу слова під час війни. Здається, значно більше згоди є в тому, що ми маємо видавати „на експорт“. І це стосується культурного продукту теж. Хоча й тут не все цілком очевидно: справді хороше мистецтво не мусить бути „прилизаним“ і пропагандистським, а має критично оцінювати дійсність. Водночас воно не повинно явно шкодити національним інтересам у певні періоди. Про пошуки такого балансу ми можемо поговорити на прикладі стрічки А. Литвиненка „Зупинити Голіафа“ (англійська назва „Against All Odds“), яку нещодавно показали на німецькому телеканалі n-tv та на українському ICTV2. І йдеться в ній про те, чому провалився російський бліцкриг. Ця тема, без сумніву, ідеальна для „експорту“, бо через свою кінематографічність неймовірно „продається“, даруйте за цинізм. Початок великого вторгнення обов'язково мають переосмислити в мистецтві якнайсерйозніше, з урахуванням ставлення керівництва та жителів країни до попереджень про напад. Але до цього, вочевидь, ще далеко. Нині ж ми говоримо про документальний фільм, який почали готувати ще навесні та який явно знято передусім для іноземців. Як на мене, балансу між героїчним образом країни та її непідготовленістю до нападу автори дотрималися. Принаймні, як на теперішній час і з огляду на цільову аудиторію. Хоча зі мною може не погодитися багато людей, яким хотілося б більшого наголосу на провалах керівництва. Однак ми можемо порівняти стрічку „Зупинити Голіафа“ із серіалом „Рік“ Д. Комарова,

градус пропаганди в якому неспівмірно вищий. Або з першими відгуками на стрічку Шона Пенна „Суперсила”, яку показали на „Берлінале”. Схоже, думки глядачів і преси – полярні, й режисерові вже закидають занадто компліментарне ставлення не лише до В. Зеленського, але й до голови його офісу А. Єрмака... „Зупинити Голіафа” – це хороший приклад масової документалістики, якої впродовж років війни нам сильно бракувало...». Докладніше:

<https://detector.media/kritika/article/208742/2023-03-10-yak-rosiyany-provalyly-sviy-blitskryg-zupynyty-goliafa-film-pro-pereotsinku-voroga-i-trishky-pro-zradu/>

Держкіно має права на 26,45% доходу від комерційного використання «Мавки». – Наталія Данькова

Компанія «Анімаград» (входить до складу групи Film.ua) має виплатити Держкіно 26,45% доходу від комерційного використання всіх прав на мультфільм «Мавка. Лісова пісня». Це розмір частки агенції у майнових правах на стрічку. Докладніше:

<https://detector.media/rinok/article/208866/2023-03-13-derzhkino-maie-prava-na-2645-dokhodu-vid-komertsyynogo-vykorystannya-mavky/>

Декоративно-ужиткове мистецтво

На Миколаївщині створюють автентичну вишиванку з таврійським орнаментом

«11 березня стартувала навчальна програма „Миколаївська вишиванка з таврійським розписом”. Її мета – розширити плеяду знавців нашого неймовірного регіонального таврійського розпису і спільно з тренерсько-викладацьким складом створити новий бренд – миколаївську вишиванку з таврійськими орнаментами», – розповіла ініціаторка проєкту, методистка ГО «Центр навчання і освіти дорослих „Південь»» Р. Сікаленко. За її словами, учасники проєкту, а це люди, які вже вміють вишивати, пройдуть цикл спеціальних навчань. Викладачі познайомлять з канонами української вишивки, символікою та кольорами таврійського розпису, а також навчать рушниковим швам, вишиванню хрестиком, художньою гладдю тощо. У результаті, застосовуючи різні прийоми та методи, буде створено автентичну миколаївську вишиванку з таврійським орнаментом. Її ідея належить місцевій мисткині, заслуженій майстрині народної творчості України Л. Паранюк, яка багато років займається таврійським розписом. Крім того, в процесі навчання учасники матимуть змогу створити власну вишиванку для себе чи своїх близьких. Також можна буде напрацювати власні схеми вишивки за мотивами таврійки, які згодом увійдуть до окремого посібника з авторськими та ексклюзивними схемами. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3681194-na-mikolaiivsini-pocali-stvoruvati-avtenticnu-visivanku-z-tavrijskim-ornamentom.html>

На Закарпатті показали столицю лозоплетіння

«Село Іза вважається столицею лозоплетіння на Закарпатті. Це справжній музей просто неба і величезний ярмарок. Чи не в кожному дворі виставлено

сотні плетених виробів: кошиків, сувенірів та меблів», – йдеться в повідомленні «Туристичного бренду Закарпаття» у фейсбуці. У 2022 році традицію лозоплетіння в с. Іза Хустського району додали до Національного переліку елементів нематеріальної культурної спадщини України. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3681394-na-zakarpatti-pokazali-stolicu-lozopletinna.html>

Література. Книговидання

Українську книжку про переживання війни дітьми видали фінською

У фінському видавництві Таммі видано переклад книжки Л. Денисенко та О. Лондон «Діти повітряних тривог». Фінською видання має назву «Ilmahälytysten lapset». Книжка-картинка, створена для юних читачів і читачок віком від 10 років, розповідає про реалії українських дітей, кардинально змінені російськими загарбниками. На фінську книгу переклав Ееро Балк. Кошти, отримані від продажу «Ilmahälytysten lapset», буде спрямовано на допомогу дітям в Україні. Докладніше:

<https://chytomo.com/ukrainsku-knyzhku-pro-perezhyvannia-vijny-ditmy-vydaly-finskoju/>

Музейна справа

«Це толока, де музейники самі рятують себе і українську спадщину»:
Ініціаторка Музейного кризового центру Ольга Гончар. – Тетяна Пушнова

З перших днів війни вони рятують українські музеї, атаковані росією – евакуюють колекції і людей, надсилають гроші музейникам, які залишилися без засобів для існування, організують поставки адресної гуманітарної допомоги. «Вони» – це такі самі музейники, які об'єдналися в ініціативу «Музейний кризовий центр». За рік роботи Центр зміг зібрати понад 3,5 млн гривень пожертв та грантів і організувати порятунок людей і музеїв Луганщини, Сумщини, Чернігівщини, Харківщини та інших регіонів, що зазнали атак росії і були окуповані. В інтерв'ю ініціаторка Центру О. Гончар, яка своє музейне волонтерство поєднує з посадою директорки львівського Музею тоталітарних режимів «Територія Терору», розповідає про: принцип, за яким Центр розподіляє допомогу і де бере на це фінансування; музейників, котрі опинилися під загрозою фізичного знищення та професійної кризи; руйнацію культурної спадщини і занепад, який очікує музейну галузь, якщо вона і далі не отримуватиме сталого державного фінансування та політичної підтримки. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/2023/03/10/253273/>

Створили Музей фрагментів війни з артефактами, зібраними за понад рік повномасштабного вторгнення

Запущено проєкт «Музей фрагментів війни» з артефактами, зібраними за понад рік повномасштабного вторгнення – це і дитяча іграшка, знайдена після прильоту ракети, і уламок знищеної «Мрії». Згодом команда проведе благодійні аукціони, щоб зібрати кошти на допомогу постраждалим від війни українцям. У

межах проєкту ініціатори організують експедиції на місця трагедій та деокуповані території, де вони знайомляться з історіями людей та шукають артефакти. Зараз музей існує у форматі онлайн-платформи, на якій буде представлено 300 артефактів з історіями про них, які й розігруватимуть на аукціоні. Докладніше:

<https://platfor.ma/stvoryly-muzej-fragmentiv-vijny-z-artefaktamy-zibranymy-za-ponad-rik-povnomasshtabnogo-vtorgnennya/>

Охорона культурної спадщини

Мечі скіфської культури: Україні передали історичні цінності, які намагались вивезти з рф до США. – Тоня Туманова

10 березня у Посольстві України в США відбулася офіційна церемонія передачі Україні предметів історичної спадщини, які було затримано митно-прикордонною службою США при спробі незаконного ввезення з рф до США. «Ми повернемо все, що вкрала у нас росія – території, людей, предмети мистецтва та культурну спадщину. Починаємо вже зараз», – прокоментував міністр культури та інформаційної політики України О. Ткаченко. За його словами, Україні повернули мечі-акінаки скіфської культури VI–V ст до н.е. (ареал поширення – лісостепова, степова частина України та АР Крим) та крем'яну шліфовану сокиру III тисячоліття до н.е., що, за інформацією Інституту археології України, належить до культури кулястих амфор. Джерело:

<https://www.unn.com.ua/uk/news/2018759-mechi-skifskoyi-kulturi-ukrayini-peredali-istorichni-tsinnosti-yaki-namagalis-vivezti-z-rf-do-ssha>

Бібліотечна справа. Читання

Оголосили загальноукраїнський збір книжок для бібліотек Херсонщини

Український ПЕН та Херсонська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Олесь Гончара оголосили загальноукраїнський збір книжок для пошкоджених і зруйнованих росіянами бібліотек та культурних центрів на Херсонщині. Докладніше:

<https://chytomo.com/oholosyly-zahalnoukrainskyj-zbir-knyzhok-dlia-bibliotek-khersonshchyny/>

У Токіо відкрили «Українську книжкову полицку»

У початковій школі Аояма в Токіо, де навчаються евакуйовані з України діти, відбулося відкриття «Української книжкової полицки». Це проєкт, який реалізується по всьому світу під патронатом О. Зеленської спільно Міністерством закордонних справ України, Міністерством культури та інформаційної політики України, Українським інститутом книги. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3680702-u-tokio-vidkrili-ukrainsku-knizkovu-policku.html>

Кадри

ОНХМ очолила нова керівниця. – Настя Попович

В Одеському національному художньому музеї призначено нову очільницю інституції – К. Кулай стала виконуючою обов'язки директора. Вона працює в інституції з 2016 року, також залишається керівником Благодійного фонду «ДРУЗІ МУЗЕЮ», який всі роки існував задля підтримки ОНХМ. Повідомляється, що О. Ковальчук, яку призначили на цю посаду після смерті директора музею О. Ройтбурда, стане заступницею директорки з питань розвитку та продовжить залучати кошти, будувати міжнародні відносини та керувати комунікацією. Джерело:

<https://supportyourart.com/news/onhm-ocholyla-nova-kerivnyczya/>

Релігія

Аудиторська перевірка виявила 36 незаконних новобудов на території Лаври, – джерела. – Соня Кошкіна

Державна аудиторська служба зафіксувала численні порушення під час ревізії Національного заповідника «Києво-Печерська лавра». Зокрема, як вдалося з'ясувати LB.ua з власних джерел, йдеться про 36 новозбудованих самочинних будівництв. Усі вони, відзначають джерела, є комерційними та господарськими приміщеннями (тобто не мають прямого відношення до чернечого життя/побуду). Крім того, керівництво чоловічого монастиря УПЦ МП, що розташовувався в Києво-Печерській лаврі протягом багатьох років, знищило, зазначається в аудиті, пам'ятку архітектури – старовинну огорожу на вул. Ближньопечерській. Також аудиторів виявили факти незаконної передачі у користування Київській метрополії, Приватній академії та Академії УПЦ пам'яток культурної спадщини. Перевірка стосувалася періоду з 1 січня 2018 року по 30 вересня 2022-го. Докладніше:

https://lb.ua/society/2023/03/11/548583_auditorska_perevirka_viyavila_36.html

Києво-Печерська лавра розірвала договір оренди із УПЦ МП. – Юлія Лаврук

Національний заповідник «Києво-Печерська лавра» не продовжив дію оренди для УПЦ МП у чоловічому монастирі Свято-Успенської Києво-Печерської лаври. Також зазначається, що Міжвідомча група, яка виявляла порушення у релігійних установах, засвідчила про недотримання угод оренди настоятелями УПЦ МП у Лаврі. «Враховуючи висновки Міжвідомчої робочої групи та лист Міністерства культури та інформаційної політики України, Заповідник попереджає про розірвання Договору з 23 березня 2023 року», – повідомили у пресслужбі заповідника. У Києво-Печерській лаврі, зокрема, закликали представників УПЦ МП надати двох-трьох священників, які увійдуть до комісії з передачі церковного майна державі. Це означає остаточне припинення співпраці з проросійською єпархією. УПЦ МП має надати списки не пізніше 14 березня 2023 року. Покинути територію лаври священники московського патріархату мають до 29 березня. Докладніше:

<https://shotam.info/kyievo-pecherska-lavra-rozirvala-dohovir-orendy-iz-upts-mp/>

Завтра почнуть працювати робочі групи з інвентаризації майна Києво-Печерської лаври, – міністр культури. – Віра Перун

Від 11 березня почали працювати робочі групи з інвентаризації майна та з обстеження технічного стану будівель і споруд Києво-Печерської лаври, які має до 29 березня покинути УПЦ МП. Про це на своїй фейсбук-сторінці написав міністр культури та інформаційної політики О. Ткаченко. Ці робочі групи утворив Національний заповідник «Києво-Печерська лавра». «Договір користування УПЦ Києво-Печерською лаврою розривається з 29 березня 2023 року. Це стосується усіх приміщень, які орендує УПЦ у Лаврі», – зазначив Ткаченко. Він додав, що міністерство відповідним листом підтвердило позицію заповідника розірвати договір з УПЦ МП. Джерело:

https://lb.ua/society/2023/03/10/548530_zavtra_pochnut_pratsyuvati_robochi.html

Зеленський: не допустимо, щоб у росії залишилась можливість маніпулювати духовністю і руйнувати наші лаври

«Є цього тижня рух і на зміцнення нашої духовної незалежності. Суспільство це бачить. І я бачу схвалення українцями цих наших кроків – цілком законних. І ми продовжимо цей наш рух. Ми не допустимо, щоб у держави-терориста залишилася хоча б якась можливість маніпулювати духовністю нашого народу, руйнувати українські святині – наші лаври – або красти з них будь-які цінності», – наголосив президент України В. Зеленський. Джерело:

<https://www.radiosvoboda.org/a/news-zelenskyy-lavra/32314374.html>

УПЦ МП відреагувала на рішення «Києво-Печерської лаври» про розірвання договору оренди

«У цьому листі (керівництва Національного заповідника «Києво-Печерська лавра») жодної інформації про юридичні підстави для таких дій не зазначено. Що ж до роботи згаданої у листі групи (Міжвідомчої робочої групи), то про зміст її висновків ніде не повідомлялося, а склалися вони, вочевидь, упереджено та з грубим порушенням юридичних норм», – йдеться у повідомленні УПЦ МП. Там стверджують, що єдиною підставою для виселення їх з Лаври «є забаганка чиновників з Мінкульту». Джерело:

<https://www.radiosvoboda.org/a/news-upts-mp-lavra-orenda/32312446.html>

Глава УПЦ МП називає «несправедливим» розірвання договору оренди приміщень Лаври

Митрополит Онуфрій заявив, що рішення заповідника «Києво-Печерська лавра» про розірвання договору оренди є «несправедливим». «Ми отримали лист від заповідника, що вони відмовляються укласти з нами договір оренди. Це означає, що ми маємо покинути лавру... Ми отримали груду розвалин у 88 році і наша Церква відбудувала цю святую обитель. Ми вважаємо, що це несправедливо не давати нам дозвіл тут служити. Я прошу вас молитися, щоб

бог поміняв думки тих людей, які видалили братію з обителі», – сказав він, звертаючись до вірян. Водночас міністр культури й інформаційної політики О. Ткаченко в ефірі національного телемарафону 12 березня підкреслив, що «монаше життя в лаврі має продовжуватися». А на уточнення, чи буде потім здійснюватися богослужіння ПЦУ, міністр сказав, що «це окреме питання, яке буде вирішуватися після 29 березня». Джерело:

<https://www.radiosvoboda.org/a/news-vyselelnya-lavra-upts-mp/32314410.html>

Ткаченко назвав умови, за яких монахи зможуть залишитись у Київській лаврі

«Ніхто не говорить про те, що життя монахів у лаврі припиниться після завершення ревізії. Але це привід для того, щоб монахи змогли визначитися з тим, яким чином вони можуть залишатися у лаврі», – зауважив міністр культури та інформаційної політики України О. Ткаченко в ефірі телемарафону. Він підкреслив, що монахи знають про те, які варіанти продовження життя у лаврі у них є. Ткаченко наголосив, що ніхто не вдаватиметься до насильницьких дій, якщо монахи відмовляться виконати умови та не захочуть покинути територію лаври, але влада діятиме у межах закону. За словами очільника Мінкульту, лавра залишиться місцем проведення богослужіння та релігійних обрядів. «Але одночасно ми повинні бути переконані в тому, що держава контролює збереження всі цінностей і поновлює та оживлює життя Верхньої та Нижньої лавр, яке, на жаль, протягом багатьох років було запущено», – зазначив він. Джерело:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3681265-tkacenko-nazvav-umovi-za-akih-monahi-zmozut-zalisitis-u-kiivskij-lavri.html>

Силовики провели обшук у керівника-утікача Ровеньківської єпархії УПЦ, – джерела. – Соня Кошкіна

Представники силових структур провели днями обшук (в Одесі – за місцем реєстрації) у керівника Ровеньківської єпархії УПЦ архієпископа Аркадія (Таранова) у справі щодо колабораційної діяльності. В будинку представника УПЦ силовики знайшли літературу антиукраїнського спрямування, «що має ознаки розпалювання релігійної ворожнечі», її вилучили для проведення експертизи. Докладніше:

https://lb.ua/society/2023/03/11/548564_siloviki_proveli_obshuk.html

Папа Франциск заявив, що приїде до Києва за умови, якщо зможе відвідати і Москву. – Віра Перун

Папа Римський Франциск зауважив в інтерв'ю La Nación, що хоче поїхати до Києва, але за умови, якщо зможе відвідати і Москву. «Я хочу в обидва місця або в жодне», – сказав Понтифік. Він зазначив, що Ватикан не має мирного плану щодо війни в Україні, але є служба миру, в межах якої Ватикан працює, аби покласти край російському вторгненню. Докладніше:

https://lb.ua/society/2023/03/11/548591_papa_frantsisk_zayaviv_shcho_priide.html

Культура національних меншин. Закордонні українці

Для українців за кордоном створили додаток I'm Ukrainian

Для українських громадян, які вимушено тимчасово покинули Україну і перебувають за кордоном через війну, запустили застосунок I'm Ukrainian, повідомили у Міністерстві з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій. У додатку українці можуть: знаходити необхідні послуги, варіанти для освіти або працевлаштування, а також корисні освітні курси; шукати однодумців, планувати спільні екскурсії чи відвідання волонтерських хабів; додавати оголошення про власні події та бізнеси за кордоном. Зокрема наразі у додатку доступні посилання на безкоштовні курси англійської, аудіоказки для дітей різними мовами, дитячу цифрову бібліотеку, безкоштовний розмовний клуб української мови, платформу House of Europe тощо. Щоб функція додавання оголошень про бізнеси була доступна лише для українців, розробники інтегрували вхід через Дію – для підтвердження громадянства. Докладніше:

<https://chytomo.com/dlia-ukraintsiv-za-kordonom-stvoryly-dodatok-i-m-ukrainian/>

Випуск підготував
головний бібліограф Інформцентру з питань культури та мистецтва;
тел.: 093-415-89-30
електронна адреса: info_nplu@ua.fm